

Filosofie en kunst 3

Arthur Danto (1924 - 2013)

"The Artworld": iets is een kunstwerk enkel en alleen als:

- i. het een onderwerp heeft
- ii. waarover het een houding of een standpunt uitdraagt (een stijl heeft)
- iii. door middel van retorische ellipsis (gewoonlijk metaforisch), welke deelneming van de toeschouwers opwekt door invulling van wat ontbreekt
- iv. en waar het werk in kwestie en de interpretaties ervan een kunsthistorische context vereisen.

Het einde van de kunst

- Tijdperk van imitatie
- Tijdperk van ideologie
- Post-historisch tijdperk: min of meer "anything goes"
 - geen stylistische of filosofische beperkingen
 - geen bepaalde manier van kunst bedrijven
- Einde verhaal (vgl. Fukuyama: Het einde van de geschiedenis)

Wie bepaalt?

- Kunstenaars: ik bepaal zelf wat kunst is
- Recensenten: persoonlijke indruk, relatie tot andere kunstwerken
- Museumconservatoren: historisch of stylistisch kader
- Subsidieverstrekkers / mecenasen (Guggenheim, Kröller-Müller): stimuleren bepaalde ontwikkeling, persoonlijke smaak

Vragen

- Welke vorm moeten kunstwerken hebben?
- Heeft kunst een boodschap?
- Moet kunst mooi zijn? Decoratief?
- Wat is het doel van kunst?
- Hoe vergelijkt kunst met andere activiteiten (bv. sport en wetenschap)?
- Wat is de functie van het museum?

Kijken naar kunstenaars

- Kunst is wat kunstenaars maken
- Wat is dat?
- Wat zeggen ze daarover?
- Wat doen ze?

Claudy Jongstra

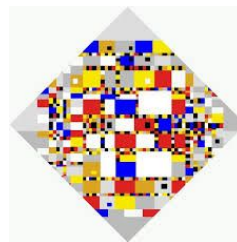
Ruud Kuijer - Waterwerken

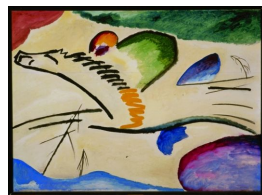
Overeenkomsten en verschillen

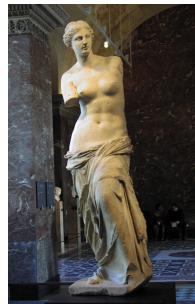
Overeenkomsten en verschillen

Overeenkomsten en verschillen

Overeenkomsten en verschillen

Friedrich Nietzsche (1844-1900)

- Apollinisch
 - Redelijk
 - Evenwichtig
 - Maat, orde, harmonie
- Dionysisch
 - Spontaan
 - Ongeremd
 - Chaotisch

Welke rol speelt de kunstenaar?

- Ontwerper ↔ uitvoerder
- Scheppend ↔ intermediair
- Overheersend ↔ ondergeschikt
- Rationeel ↔ emotioneel
- Afstandelijk ↔ geïnvolveerd
- Initiërend ↔ afwachtend

Wat doet een kunstenaar?

- Uitbeelden (religieuze boodschap)
- Zich uiten ('l' art pour l' art)
- Shockeren - laten nadenken
- Amuseren
- Verkondigen
- Getuigen (Goya, v.d. Elsen)

Hans-Georg Gadamer (1900-2002)

- Beleving centraal
- Dialoog tussen toeschouwer en kunstwerk (vgl. Socrates)
- Geldt ook voor kunstenaar
- Horizonversmelting: toeschouwer stapt in schoenen van de kunstenaar, met het kunstwerk als bemiddelaar

De kunstenaar

- Creativiteit
 - Medium dat laat gebeuren wat moet gebeuren
 - Ontwerper die bepaalt hoe het moet
- Originaliteit
 - Vermijden van cliché's
 - Afzetten tegen kunstbroeders
- Vakmanschap
 - Vermogen tot realiseren gewenste effect
- Persoonlijkheid
 - Hij moet wel wat te zeggen hebben

Vragen

- Moet een kunstenaar iets te vertellen hebben?
- Hoe belangrijk is een goede opleiding?
- Is het van belang te weten wie een kunstwerk heeft gemaakt?
 - Hoe belangrijk is de achtergrond van de kunstenaar?
- Wat is inspiratie?